[2019] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 916

ਮਨੁਮਨ ਲੈਕਸਮੈਨ ਅਰੋਸ਼ਕਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12251/2018)

ਮਾਰਚ 29,2019

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪ੍ਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨਃ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ (ਈਸੀ)-ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਵੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ-ਜਵਾਬਦੇਹ, ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ, ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਹਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ-ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਈ-ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕਲਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। 21 - ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਢਾਂਚੇ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਫਰਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਗਾਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲੱਭਣਾ। 14 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ- ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਓਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ-2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ ਕਿ ਖੁਲਾਸਾ, ਅਧਿਐਨ, ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ, ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਰਗ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗਾ-ਮੌਜੂਦਾ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਜੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ-ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕਮੀਆਂ ਸਨ ਸੰਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਹਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। 16 (ਐੱਚ) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. 20 ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਏ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਈਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੀਤੀਗਤ ਹੈ-ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸੰਤੁਲਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਕਲਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ। 142 ਸੰਵਿਧਾਨ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ। 14 , 21 , 51ਏ (ਜੀ) ਅਤੇ 142-ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2010 ਐਸ. 16 ( ) ਅਤੇ 20.

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਗੋਆ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 2006 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ (ਈਸੀ) ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵਜੋਂ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ 1 ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ (ਈ. ਏ. ਸੀ.) 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਡੀ ਅਤੇ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ.) ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

1. ਸੰਵਿਧਾਨ (42ਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1976, ਜੋ ਕਿ 3 ਜਨਵਰੀ 1977 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 48ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਐੱਫ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 51ਏ (ਜੀ) ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ, ਝੀਲਾਂ, ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਸਮੇਤ

ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੂਨ 1972 ਵਿੱਚ ਸਟਾਕਹੋਮ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1986 ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ, ਹੋਰ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ, ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32] [951-ਏ-ਸੀ]

2. ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਨੇ ਉਪ-ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (v) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਨਿਯਮ, 1986 ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਲਈ ਸਕੱਤਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। 14 ਸਤੰਬਰ 2006 ਨੂੰ, ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਦੋਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਈ. ਸੀ. ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ (ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈਸੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ. [ਪੈਰਾ 33,37 ਅਤੇ 40] [951-ਸੀ-ਈ; 952-ਸੀ; 954-ਈ ਏ-ਬੀ]

3.ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਪੜ੍ਹਾਅ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨਃ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ; ਸਕੋਪਿੰਗ; ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ; ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ। [ਪੈਰਾ 43] [955-E-G]

4.2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਇਹ ਜੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈਃ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਸ

ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਤੱਕ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ। ਇਹ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ (ਈ. ਸੀ.) ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, 2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੇ ਗਏ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 54] [959-ਸੀ-ਈ]

5. ਗੋਆ ਰਾਜ ਬੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਵਜੋਂ ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ, ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ, ਜੀਵ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਅਨੁਸਾਰ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਜੰਗਲ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ, ਸੰਦਰਭ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਟੀਓਆਰ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਈਆਈਏ) ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 67] [967-D-F]

6. ਫਾਰਮ 1 ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਹੈ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਈ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੁਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਸਕੋਪਿੰਗ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੂਰਵ ਈ. ਸੀ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ. [ਪੈਰਾ 68] [967-F-G]

7. ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ "ਜੰਗਲ" ਹਨ। "ਜੰਗਲ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਵਰਣਨ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ " ਜੰਗਲ ", ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। (ਈ. ਆਈ. ਏ.) ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਅਧਾਰ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਹਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੰਗਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਖਵੇਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 69] [967-ਐਚ; 968-ਏ-ਸੀ]

ਟੀ. ਐੱਨ. ਗੋਡਵਰਮਨ ਥਿਰੂਮਲਪਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 267: [1996] 9 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 982; ਨੋਇਡਾ ਵਿੱਚ ਓਖਲਾ ਪੰਛੀ ਰੱਖ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਾਰਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਆਨੰਦ ਆਰੀਆ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2011) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 744 [2010] 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 783-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

। 8. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ ਦਾ ਪੈਰਾ 2 ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਾਈਟ ਦੀ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ"। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ”। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਈ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 2.3. 1 ਅਧਿਆਇ II ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੋਪਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਲਈ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ/ਭੂਮੀ ਕਵਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਰਣੀਬੱਧ. [ਪੈਰਾ 73] [969-ਡੀ-ਈ]

9. ਇੱਕ "ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੰਘਣੀ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰਾ 4.6 ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜੰਗਲ, ਕਾਸ਼ਤ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਰੇਤ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਬਨਸਪਤੀ, ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਅਨੁਲਗ IX ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ/ਭੂਮੀ ਕਵਰ ਨਕਸ਼ੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਲਗ IX ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਲਗ 11 ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਜਲ-ਭੂ-ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਨਕਸ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 74] [970-ਏ-ਬੀ]

10. ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਏ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਾਹਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ (ਈ. ਏ. ਸੀ.) ਦੁਆਰਾ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਦੀ ਤਿਆਰੀ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਟੀਓਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਟੀਓਆਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਕੋਪਿੰਗ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।.

11. ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ "ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ" ਹੈ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸੰਗਤੀ ਬਾਰੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਘਾਟ ਵਾਲਾ ਟੀਓਆਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 76] [970-F-H]

12. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਈਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਖਤ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਇੱਕ ਈਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ. ਜਦੋਂ ਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਖੁਲਾਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ

ਕੋਈ ਜੂਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾਃ ਇੱਕ 'ਸਿਰ ਮੈਂ ਜਿੱਤਦਾ ਹਾਂ, ਪੂਛ ਤੁਸੀਂ ਹਾਰਦੇ ਹੋ' ਪਹੁੰਚ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ; ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਜੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 77] [971-ਏ-ਡੀ].

13. 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ (ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਨ, ਖਣਨ ਅਤੇ ਰੇਤ ਖਣਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ (ESZ)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਐੱਸ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਡੀ 'ਲਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਉਦਯੋਗਾਂ ਉੱਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 20, 000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 82] [974-ਬੀ-ਸੀ]

14. ਸਪੱਸ਼ਟ ਘਾਟ ਜੋ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਬਫਰ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਦੀ ਐਚ. ਐਲ. ਡਬਲਯੂ. ਜੀ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐੱਫ. ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਲਾਸੀਕਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈਃ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 85] [974-G-H; 975-A-B]

15. ਇੱਕ ESZ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੇ ਆਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਲ ਸਰੋਤ, ਜਲ ਸਰੋਤ, ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰ, ਜੀਵ ਖੇਤਰ, ਪਹਾੜ

ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਬਾਇਓ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਲੱਖਣ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖੇਤਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਜਾਂ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਘਾਟ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਸੀ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। [ਪੈਰਾ 86] [975-ਸੀ-ਈ]

। 16. ਕਿਉਂਕਿ 10 ਡੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ ਸੀ। ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੈਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੋਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੋਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨੌਂ ਸਥਾਨ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ, ਇੱਕ (ਪੱਤਰਦੇਵੀ) ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਂਝੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰੀ-ਐੱਫ. ਬੰਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ। ਮੁੱਢਲਾ ਅਧਿਐਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰੋਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੂਲੋਜੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ਼ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ਼ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਗਾਈਡੈਂਸ ਤਹਿਤ ਲੋਡ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਥ ਲਿਖਤ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸਾਰਣੀ 4.15 ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਿਆਂ ਦੀਆਂ 385 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਵੇਰਵਾ' ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ 86 ਕਿਸਮਾਂ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਕਾਲਮ 9 (III) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਡਾਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਾਈਟ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰੇ ਜਾਂ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਉੱਤੇ ਏਅਰ-ਸੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉੱਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 88,90 ਅਤੇ 94] [976-C-D; G-H; 977-A; 979-A-E]

17. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਰੁੱਖਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਉਮਰ. ਮੁੱਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੁੱਖ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਨ ਡੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਰੁੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਸਾਈਟ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 97] [981-G-H; 982-A-B]

18. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 54,676 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸਮਰਥਕ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ' ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 98] [982-E-F]

19. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੱਟੇ ਗਏ ਰੁੱਖ ਲਈ ਦਸ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਨਸਪਤੀ ਕਵਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਬਚਣਾ ਵੀ

ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਤੋਂ ਲੁਕਾਉਣਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਮੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 99] [982-F-H; 983-A-B]

20. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ, ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ। ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 101] [983-E-F]

21. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਪਸ਼ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰਸਮੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਜੀ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਾਅ. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਈ. ਐੱਮ. ਪੀ.) ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਡਰਾਫਟ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਤੱਤ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਃ (i) ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ; (ii) ਜਦੋਂ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਢੁਕਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 102 ਅਤੇ 103] [984-ਡੀ-ਐਚ]

ਉਤਕਰਸ਼ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2009) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 3836 ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। -

22. ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ ਲੋੜ ਹੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵੱਲ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਹਿੱਸੇਦਾਰ. ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। EAC ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2006 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। [ਪੈਰਾ 107] [986-F-H; 987-A-B]

23. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਢਾਂਚਾਗਤ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 2006 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ "66 ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੜ੍ਹਤਾਲ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਰਗੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ"ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ" ਮੁੱਲਾਂਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ "ਸਪੱਸ਼ਟ" ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂਃ ((i) ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ; ਜਾਂ (ii) ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ "ਕਾਰਨਾਂ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 108] [987-ਬੀ-ਡੀ]

24. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈਃ (i) ਈ. ਏ. ਸੀ. ਇੱਕ 2006 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੂੰ ਦੱਸੋ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 8 (ii) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਸਹਿਮਤੀ. ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ; ਅਤੇ (ii) ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਾਰਨਾਂ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲਿੰਕ ਹੈ। ਉਹ ਬਣਦੇ ਹਨ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 111]। [989-ਐਚ; 990-ਏ-ਡੀ]

25. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ "ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ"। EAC ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਜੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈ ਏ ਸੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਾਰਤ ਲਈ ਕਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। [ਪੈਰਾ 112] [927-ਈ-ਜੀ]

26. ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੁਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ, ਸਕੋਪਿੰਗ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਡਾਟਾ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਏ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। EAC ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਦਾ ਮਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 113] [991-ਬੀ-ਡੀ]

27. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਮਾਹਰ. ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ

ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਮਾਹਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ, ਡੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਕੜੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 114] [991-D-F]

28. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਪੁਟ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 15 ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਈਏਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਗੈਰ-ਐੱਫ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ. ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਜੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਈ. ਸੀ. ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 116] [992-ਬੀ-ਈ]

29. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਬਾਈਡਿੰਗ ਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕਮੀਆਂ ਸਨ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ.) ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 16 (ਐੱਚ.) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ

ਵਿੱਚ ਮਾਪਦੰਡ ਉਸ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ. [ਪੈਰਾ 125] [998-D-F]

। ਵੇਲੋਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੋਰਮ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1996) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 647 [1996] 5 ਸਪਲਿਊ. ਐੱਸਸੀਆਰ 241; ਐੱਮਸੀ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਨਾਥ (1997) 1 ਐੱਸਸੀਸੀ 388: [1996] 10 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 12; ਐਮ. ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353: [1996] 10 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 973; ਏ. ਪੀ. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ v. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐੱਮ ਵੀ ਨਾਇਡੂ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) (1999) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 718 [1999] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 235; ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ (2000) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 664 [2000] 4 ਸਪਲਿ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 94; ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਐਨਵਾਇਰੋ ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ (2011) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 161: [2011] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 146; ਸੇਵ ਮੋਨ ਰੀਜਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 2013 (1) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਰਿਪੋਰਟਰ 1; ਸ਼੍ਰੀਰੰਗਨਾਥਨ ਕੇ. ਪੀ. ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ 2014 ਸਾਰੇ (।) ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਰਿਪੋਰਟਰ (1) (ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ.) 1; ਲਾਫਾਰ੍ਜ ਉਮੀਅਮ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ (2011) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 338: [2011] 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 954; ਮੰਤਰੀ ਟੈੱਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ। ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (2019) 4 ਸਕੇਲ 218; ਸਰ ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ। ਮਹਿਤਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ [1962] 3 ਸਪਲਿ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 549 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਟਿਕਾਊ ਦੇ ਚਾਰ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵਿਕਾਸ-ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ੍ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਸਨ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲਾਭ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਟਿਕਾਊ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ, ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ

ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਟੀਚੇ, ਇੱਕ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਅਧਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ। [ਪੈਰਾ 128] [999-ਏ-ਡੀ]

31. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ। ਜਵਾਬਦੇਹ, ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ, ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ. ਸੂਚਨਾ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਲ ਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਢਾਂਚੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲੱਭਣਾ। [ਪੈਰਾ 140] [1004-C-E]

32. ਇਸ ਲਈ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਟੀਚਿਆਂ (ਐੱਸਡੀਜੀ) ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੀਚੇ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨ ਜਿੰਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਓਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਨੁਮਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਾਰਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

33. ਨਵਾਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੀਤੀਗਤ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਹਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹੋ। [ਪੈਰਾ 142] [1005-C-E]

34. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਆਈ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਟੀਓਆਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਅਧਾਰ ਹਨ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ, ਅਧੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ESZS ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 143] [1005-D-E]

35. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸਨ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਈਏਸੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਇਹ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 144] [1005-F-H]

36. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਾਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਾਂਬੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 145] [1006-ਏ-ਸੀ]

37. ਜੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਈਸੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਫੈਸਲਾ. ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਹਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਕਰੇ ਜੋ ਈ. ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਅੱਤਲ ਰਹੇਗਾ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 146] [1006 – ਸੀ-ਜੀ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1996] 9 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 982	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।	ਪੈਰਾ 15 (I)
[2010] 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 783।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 20 (iv)
[1996] 5 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 241।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 117
[1996] 10 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 12।	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।	ਪੈਰਾ 117
[1996] 10 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 973।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 117
[1999] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 235।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 117
[2000] 4 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 94	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 117
[2011] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 146।	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।	ਪੈਰਾ 117
2013 (1) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਰਿਪੋਰਟਰ 1	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 120
2014 ਸਾਰੇ (I) ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਰਿਪੋਰਟਰ (1) (ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ.) 1।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 120
[2011] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 954।	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।	ਪੈਰਾ 122

(2019) 4 ਸਕੇਲ 218। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਰਾ 125

[1962] 3 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 549। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਰਾ 125

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12251 / 2018 ਵਿੱਚ.

ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 2018 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6 (ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1/16/ਡਬਲਯੂ. ਜ਼ੈੱਡ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1053/2019

ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਏ. ਜੀ., ਆਤਮਾਰਾਮ ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਦੱਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਾਵੰਡੇ, ਵਕੀਲ। ਜਨਰਲ (ਗੋਆ), ਪਰਾਗ ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ੇਨੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਨੰਦਕੁਮਾਰ, ਰਿਤਵਿਕ ਦੱਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ. ਵੀ. ਭਾਰਤੀ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਨਿਕਾ ਸੂਦ, ਸਾਨੀ ਐਂਟਨੀ, ਐੱਫ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰੇਖਾ ਰਮਨ, ਐੱਨ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਖਿਲ ਅਬਰਾਹਮ ਰਾਏ, ਸਾਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨਾਥ ਕੁੰਕੋਲਿਏਂਸਰ, ਚਿਨਮਈ ਚੰਦਰ, ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਿਵੋਲਕਰ, ਐੱਸ. ਸਲਵਾਡੋਰ ਰੈਬਲੋ, ਐੱਨ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨਾਇਰ (ਮੈਸਰਜ਼ ਲਈ)।), ਦਿਵਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਜੀ. ਐੱਸ. ਮਕ੍ਕਰ, ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ, ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਰੈਬਲੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਹਾਸਿਨੀ ਸੇਨ, ਸੁਚਿੰਦਰਨ ਜੀ. ਬੀ. ਐੱਨ., ਐੱਸ. ਬੀ. ਨਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਜੈ ਏ. ਦੇਹਾਦਰਾਈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਵਕਿਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਅੰਬਵਾਨੀ (ਐੱਮ/ਐੱਸ ਲਈ)।), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਮਹਿਤਾ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਅਨੰਤ, ਵੰਸ਼ੀ ਰਾਓ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਨਾਮ ਡੀ. ਐੱਨ. ਰਾਓ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

ਇੰਡੈਕਸ

A. ਜਾਣ ਪਛਾਣ

B. ਜਮਾ ਕਰਨਾ

C. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਲਈ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ

C. 1 ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

C2 ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਲਈ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ

D. ਜੰਗਲ

E. ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ (ESZS)

F. ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟ

F. 1 ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ

F. 2 ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ

F 3 ਸ਼ੋਰ ਗੁਣਵੱਤਾ

F. 4 ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ

F. 5 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ

G. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ

H. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ

I. ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦਾ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰः ਲੋੜ ਹੈ ਇੱਕ ਮੈਰਿਟ ਸਮੀਖਿਆ

J. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨਿਯਮ

K.ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

A. ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

1. ਗੋਆ ਦੇ ਮੋਪਾ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ 2 ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 1 ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ 21 ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ' ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ure conciusion unat uie presen case not a case wucre uie projeci ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।'' ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, NGT ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ "ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।'' ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, NGT ਨੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। EC ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ।

2. ਪਿੰਡ ਮੋਪਾ ਉੱਤਰੀ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਬੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਗੋਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਣਜੀ ਤੋਂ 35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਮੋਪਾ ਪਿੰਡ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਾਈਟ ਇੱਕ ਟੇਬਲਟੌਪ ਪਠਾਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਲ ਤੋਂ 150 ਤੋਂ 180 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਢਲਾਣਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਟਰਾਈਟ ਅੱਖਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਥਿਤ ਹੈ ਡਾਬੋਲਿਮ, ਗੋਆ ਵਿਖੇ।

3. ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਬੋਲਿਮ ਵਿਖੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਾਲਾਨਾ ਹਵਾਈ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ 1997 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

(i) 1997 ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਪੇਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ;

(ii) ਮਈ 1998 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਧਿਐਨ;

(iii) ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਗਸਤ 2005 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਸੰਗਠਨ, ਮਾਂਟਰੀਅਲ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ;

(iv) ਅਗਸਤ 2007 ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿਵਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਐੱਫ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਗੋਆ ਦੋਹਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ;

(v) 2008 ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਛੇ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ "ਮੋਪਾ, ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਘੋਖ" ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ

(vi) 10 ਫਰਵਰੀ 2012 ਨੂੰ "ਏਅਰਪੋਰਟ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਟਾਈਲ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਅਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਟਨੀ, ਯੂਐਸਏ ਦੁਆਰਾ ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ: "ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ, ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੋਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ/ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ।

4. 1 ਮਈ 2000 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੋਪਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਬੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1 ਜੁਲਾਈ 2010 ਨੂੰ, ਨਵੇਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਡਾਬੋਲਿਮ ਵਿਖੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਤਹਿਤ 2008 ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਭੂਮੀ ਖੇਤਰ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 4,500 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਖੇਤਰ ਘਟ ਕੇ 2,271 ਏਕੜ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

5. 14 ਸਤੰਬਰ 2006 ਨੂੰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ 4 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ (ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਬੀ 'ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ 6 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਈਸੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2010 ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 7 ਲਈ ਇੱਕ ਈਆਈਏ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਸਕੋਪਿੰਗ, ਜਨਤਕ ਈ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪੜਾਅ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੱਕ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

। 6. ਮਾਰਚ 2011 ਵਿੱਚ, ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ 1 ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ। 8 ਮਾਰਚ 2011 ਨੂੰ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 3 ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਟੀਓਆਰ ਨੂੰ 11 ਅਤੇ 12 ਮਈ 2011 ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਮਾਹਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਜੂਨ 2011 ਨੂੰ, ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁੱਲਾਂਕਣ 1ਓ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀਓਆਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਟੀਓਆਰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ 31 ਮਈ 2013 ਤੱਕ 22 ਨਵੰਬਰ 2012 ਨੂੰ, ਗੋਆ ਦੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਸੋਧਿਆ। ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਮਾਰਚ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ 31 ਮਈ 2015 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਈ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

7 . 3 ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੀਪੀਪੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 20 ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਨੂੰ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਐਵੀਏਸ਼ਨ, ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਈਐਲਏ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈਏਸੀ, 9-11 ਮਾਰਚ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ, 31 ਮਈ 2015 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਈ ਟੀਓਆਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

8. 20 ਮਈ 2015 ਨੂੰ, ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ MoEFCC ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਮ EIA ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਇੱਕ EC ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 29 ਮਈ 2015 ਨੂੰ, MoEFCC ਨੇ ToR ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ 31 ਮਈ 2015 ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। 24 ਅਤੇ 26 ਜੂਨ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, EAC ਨੇ ਆਪਣੀ 149ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, EIA ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਵਾਧੂ E ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ 'ਤੇ:

- "ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ;
- ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਗੇੜ ਲਈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ;
- ਐਲ.ਈ.ਡੀ., ਸਟਾਰ ਰੇਟਡ ਏ.ਸੀ., ਅਤੇ ਏ. ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਊਰਜਾ ਸੰਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;
- ਏਅਰਪੋਰਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।"

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ EAC ਨੂੰ। ਈਏਸੀ, 7-9 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 151" ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ' ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। 28 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਆਪਣੀ 152ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੋਜਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਈ. ਸੀ. ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

. 9. 28 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ, ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3 ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 26 ਅਗਸਤ 2016 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਅੰਤਿਮ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ, ਤਕਨੀਕੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ, ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਰੜੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਗੋਆ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੂੰ 36.99 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ ਦਾ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 8 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਏ. ਐੱਲ. ਦਰਮਿਆਨ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ 4 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਟੀਚਾ ਮਿਤੀ 3 ਸਤੰਬਰ 2020 ਹੈ।

10. ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. 12 ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ੋਨਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਨੂੰਮਾਨ ਲਕਸ਼ਮਣ ਅਰੋਸਕਰ ਨੇ ਵੀ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ੋਨਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ 13 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ 14 ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 7 ਨਵੰਬਰ 2017 ਨੂੰ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ-ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਜਾਂ ਕੱਟਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼। 22 ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 2017 ਵਿੱਚ, ਸੰਜਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੋਆ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਨਰਲ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰੱਖਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇਗਾ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਪਾਅ 6 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ, ਡਿਪਟੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ ਨੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਸਾਈਟ ‘ਤੇ 21,703 ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਗੋਆ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟ੍ਰੀਜ਼ ਐਕਟ 1984 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 7 ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

11. 8 ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ, ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੀਫ਼ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ, ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਨੇ

ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਕਟਾਈ ਲਈ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ: (i) ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ; ਅਤੇ (ii) ਕੱਟੇ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਗੁਣਾ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣਾ। ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 54,676 ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1,548 ਦਰੱਖਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਦੇ 6 ਫਰਵਰੀ 2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ। 13 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਕੱਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ ਡੀ ਐਨਜੀਟੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਐੱਨਜੀਟੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਕਟਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 2 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਈ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ NGT ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 21 ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, NGT ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੋਆ ਰਾਜ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ 3 ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 14 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇੱਕ ਹਨੂੰਮਾਨ ਲਕਸ਼ਮਣ ਅਰੋਸਕਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ।

13. 18 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਬੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ

14. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ੇਨੋਏ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾਰਾਮ ਐੱਸ ਨਾਡਕਰਨੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ 2 ਨੇ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਸ੍ਰੀ ਪਰਾਗ ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਮਹਿਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

I 15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ੇਨੋਏ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ, ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਕੋਪਿੰਗ, ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਦੂਜੇ, ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਈਨ ਪੋਸਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਫਾਰਮ 1 ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟੀਓਆਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਈਏਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

(i) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 54,676 ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਫਾਰਮ 1, ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੱਟਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਿਮ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ। 5 ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨਃ

2.1. 5 ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਪੜ੍ਹਾਅ

ਪ੍ਰਭਾਵ (ਮਹੱਤਵ-ਮੱਧਮ)

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਹੀ ਰੁੱਖ ਹਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਝਾੜੀਆਂ. ਸਾਈਟ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। "

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਉਲਟ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਹੈਃ

" .....ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 54,676 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵਿਰਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ

2133 ਏਕੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਏਕੜ, ਭਾਵ 4000 ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ. ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 25 ਰੁੱਖਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਮੀਟਰ. , ਇਹ ਲਗਭਗ 160 ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ. ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦਾ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

(ii) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜ਼ੋਨ 22 ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਏਅਰੋਡਰੋਮ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪੁਆਇੰਟ 23 ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਨਸੂਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਵਿੱਚ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡੇਟਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਕਾਲਮ 9 (III) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਈਆਈਏ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਊਂਟਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਐੱਸ. ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਦੁਆਰਾ 12 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਣ ਐਕਟ 1927 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੇਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (2014-15 2023-24). ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਣ ਐਕਟ 1927 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂ ਜੰਗਲ ਨੋਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣ। ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ 1980 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੈਰ-ਜੰਗਲਾਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਆਗਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟੀ. ਐੱਨ. ਗੋਡਵਰਮਨ ਥਿਰੁਮਲਪਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 24 ("ਗੋਡਵਰਮਨ") ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜੰਗਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੁੱਲ ਸੀ।

(iii) ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ 26 ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਵਿਗਿਆਨ) ਡਾ. ਕੇ. ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ 25 ਦੁਆਰਾ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ ਨੂੰ ਈ. ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ-ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਲ ਸਰੋਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਲ ਭੰਡਾਰ, ਕੋਸਟਲ ਐੱਫ ਜ਼ੋਨ, ਬਾਇਓਸਫੀਅਰ, ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਖਾਲੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਪਿੰਡ ਜੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਤੋਂ ਡੇਢ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕੋਈ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ

(iv) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 'ਏ "ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਲਗਭਗ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਅਤੇ 2014-15 ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਾਈਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ

ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਬੀ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਸਰਵੇਖਣ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਏਵੀ-ਜੀਵ ਅਧਿਐਨ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੇਨੈਏ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਖਰੜਾ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੌਰਾਨ, 70 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ, 1,150 ਨੁਮਾਇੰਦਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ 1,586 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਚਸ਼ਮਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਲੈਟਰਾਈਟ ਪਠਾਰ ਦੀ ਝਰਝਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਜੂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ 27 ਨੂੰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਿਰਫ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਗੰਭੀਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

17. ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, "ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ . ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਃ (i) ਵੱਡਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ; (ii) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲੁਕਾਉਣਾ; ਅਤੇ (iii) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ। ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ., ਇੱਕ

ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

18. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (ਐੱਚ) ਦੇ ਤਹਿਤ, 28 ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੂੰ ਧਾਰਾ 16 (ਐੱਚ.) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

19. ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਸ੍ਰੀ ਏ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰੇ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਮਾਹਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਲਪਨਾ 1996 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਖਰੜਾ 2014 ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ 2015 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਤਿੰਨ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(i) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਵੇਅਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ii) ਸਾਰਣੀ 2. 5 ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਜੰਗਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(3) ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭਾਰਤੀ ਵਣ ਐਕਟ 1927 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂ ਜੰਗਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(iv) ਗੋਡਾਵਰਮਨ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਜੋ 'ਜੰਗਲ' ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਥਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈਃ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਇਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜੰਗਲਾਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮੋੜਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਡਵਰਮਨ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਓਖਲਾ ਪੰਛੀ ਰੱਖ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨੋਇਡਾ ਵਿਖੇ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਨੰਦ ਆਰੀਆ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 29 ("ਓਖਲਾ ਪੰਛੀ ਰੱਖ");

(v) ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨਃ ਸੱਤ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆਃ (ਏ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ; (ਬੀ) ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ; (ਸੀ) ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ; (ਡੀ) ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ; (ਈ) ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ; (ਐਫ) ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਹਤ; ਅਤੇ (ਜੀ) ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਇੱਕ ਸੀਜ਼ਨ ਤੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(vi) ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਲਗ IX ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਲਈ ਭੂਮੀ ਕਵਰ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਅਨੁਲਗ X ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਤਹੀ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਲਗ XI। ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਾਈਡ੍ਰੋ-ਜੀਓ-ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਨਕਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਃ (i) ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, (i? i) ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਸਮੇਤ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ।

21. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਸਾਰੇ ਛੇ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ। 10 ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ. ਸ਼ੋਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ 30 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੌਂ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੋਵਾਂ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਃ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਏਆਰਪੀ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

22. ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਏਵੀ-ਜੀਵ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਇ II ਦੇ ਪੈਰਾ 4.6 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 88 ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ 385 ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੀ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰੇਡੀਅਲ ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨ ਜੀਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ। ਏਵੀ-ਜੀਵ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ 86 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਏ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਾਰਣੀ 4:17 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

23. ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ' ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ 'ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਬੀ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਨ ਉੱਤਰੀ ਗੋਆ ਦੇ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੈਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਐੱਸ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਅਨੁਲਗ XVI ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਦਾ 13 ਨਵੰਬਰ 2013-31 ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਪਿੰਡਾਂ (ਰਾਜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਤਾਲੁਕ ਅਨੁਸਾਰ) ਦੀ ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੀ 2013 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 9 ਜੋ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ 1986 ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ESZ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ 2013 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

24. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਬਾਰੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵਿਕਾਸ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

(i) ਖਣਨ, ਖਣਨ ਅਤੇ ਰੇਤ ਖਣਨ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਬੰਦੀ;

(ii) ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(iii) 'ਲਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਉੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀ;

(4) 20,000 ਵਰਗ ਫਾਰਨਹੀਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ

(v) ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ/ਯੋਜਨਾਵਾਂ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਜੋਂ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ; ਅਤੇ

(6) ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਜੀ. ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 31 2013 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

25. ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

(i) 26 ਜੂਨ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 149ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ।

(ii) 7 ਤੋਂ 9 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 151ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਨੋਟ ਅਤੇ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(iii) 20 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 152ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

28 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ, ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਈਸੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਸਰਕਾਰ. ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

I (i) ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ;

(iii) ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਸਾਈਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ; ਅਤੇ

(iv) ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

26. ਗੋਆ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀਃ

(i) ਮੋਪਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਾਅ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਛੇ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

(2) ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇੱਕ ਫੌਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਬੋਲਿਮ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(3) ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਰਾਜ ਲਈ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਫਰਕ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਇਤਰਾਜ਼ ਜੋ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਜਿੱਥੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ; ਅਤੇ

(4) ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਮਾਹੌਲ ਨਹੀਂ ਸੀ -ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ 30 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਵਾਹ 2030 ਵਿੱਚ 3 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

27. ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ‘ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ.ਜੀ. ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਨੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ: (i) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ; (ii) ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰੱਖਤ ਕੱਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (iii) ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੱਟੇ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਗੁਣਾ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ 13 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਕਟਾਈ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ NGT ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ NGT ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 21 ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ,ਐੱਨਜੀਟੀ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ।

28. ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪਰਾਗ ਪੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਮਹਿਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ EC ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 8 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨਾਲ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਆਇਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 4 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਮ 3 ਮਰੇ 2018 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਫੇਜ਼ 1 ਲਈ ਸੰਕੇਤਕ ਪੂੰਜੀ 1,96 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ 3,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੇ ਕੁੱਲ 240 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ, ਸੜਕ ਚੌੜਾ ਕਰਨ, ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 18 ਜਨਵਰੀ 2019 ਤੱਕ 230 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ

ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ 14.06 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ 1500 ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

29. ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੀਲਪੱਥਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। 18 ਜਨਵਰੀ 2019 ਤੱਕ, ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (i) ਸਾਈਟ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਰਨਵੇਅ, ਟੈਕਸੀਵੇਅ, ਐਪਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਬੇਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ; (ii) PTB- ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨਾਂ ਕਾਲਮ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਏਟੀਸੀ ਬਿਲਡਿਨ ਲਈ ਨੀਂਹ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਰ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਲਈ ਟੀ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਲਗਭਗ 500 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਫ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

30. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੀ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਲਈ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ

ਸੀ. 1 ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

31. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

32. ਸੰਵਿਧਾਨ (42ਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1976, ਜੋ ਕਿ 3 ਜਨਵਰੀ 1977 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 48ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 51ਏ (ਜੀ) ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ, ਝੀਲਾਂ, ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣੀ। ਜੂਨ 1972 ਵਿੱਚ ਸਟਾਕਹੋਮ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ, ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1986 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

33. 27 ਜਨਵਰੀ 1994 ਨੂੰ, ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (v) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਨਿਯਮ, 1986 ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 3 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਈਸੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

34. ਅਰਜ਼ੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ EIA ਰਿਪੋਰਟ, ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ34 ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੇਂਦਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ. ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੀਮਤ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ EIA ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

35. ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਏਜੰਸੀ 35 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਫਿਰ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗੀ। ਆਈ. ਏ. ਏ. ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਈਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਆਈ. ਏ. ਏ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਰਸੀਦ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਈ. ਸੀ. ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਫਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਆਈ. ਏ. ਏ. ਨੂੰ ਅੱਧ-ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਈ. ਸੀ. 36 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

36. ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ 1994 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

37. 14 ਸਤੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ।

38. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:

66 " ..... ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ।

39. 1994 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਉਹ ਹਨ:

(1) 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਈ. ਸੀ. ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) 2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦਾ ਹੈ। ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ (ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ') ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐੱਸਈਆਈਏਏ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਬੀ ');

(iii)। 1994 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 366 ਈ. ਸੀ. ਵਿਖੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਂ. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਖਰੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਨਤਕ

ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(vi) 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(vii) 1994 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ, ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ 3 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਪੈਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਐੱਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ 40 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

40. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਈ. ਸੀ. ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਈਸੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ (ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹ-ਚਾਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

41. ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸਥਾਨਿਕ ਹੱਦ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਸਰੋਤਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, 2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐੱਸਈਆਈਏਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਏ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਐੱਸ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਏ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

42. ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਵੀ ਸਾਈਟ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ, EC ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ 1 ਅਤੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਫਾਰਮ 1A41, ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਜਾਂ ਸਾਈਟ ‘ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ। ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੰਭਵਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 8 ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਯੋਜਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

43. ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 42 ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਪੜ੍ਹਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨਃ

1) ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ;

੨) ਸਕਾਪਿੰਗ

3) ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਅਤੇ

4) ਮੁੱਲਾਂਕਣ.

44. ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ-ਇਹ ਕਦਮ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਹੋਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ 1' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ 2' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ ' ਬੀ 2 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਣ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

45. ਸਕੋਪਿੰਗ-ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ., ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਦਰਭ ਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ

ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੀਓਆਰ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਰਮ 1/ਫਾਰਮ 1ਏ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਟੀਓਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਟੀਓਆਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ‘ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੀਓਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਸੀ. ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ‘ਤੇ ਹੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼’ ਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

46. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੀਓਆਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਕਾ IIIA ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਈਆਈਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਐੱਫ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅੰਤਿਕਾ IV ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਰੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ 1' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ

(i) ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਅੰਤਿਕਾ IV ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ।

47. ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ 43 ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ 44 ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾ IV ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐੱਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਜਾਂ ਯੂ. ਟੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚਾਲੀ-ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਸੀ

ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ "ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਸਮਾਂਬੱਧ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ" ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ "ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ (ਸਥਾਨਾਂ) ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਵ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ" ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਬੰਧਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

48. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਐੱਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਜਾਂ ਯੂ. ਟੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਸੰਖੇਪ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਅਥਾਰਟੀ ਈ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਇੱਕ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਸਥਾਨ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਪਲਬਧ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

49. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਜੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਅਤੇ ਈ. ਐਮ. ਪੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਰਿਪੋਰਟ।

50. ਬੇਨਤੀ-ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ 43 ਐੱਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਤਿਕਾ V ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨਃ

(i) ਅੰਤਿਮ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ

(ii) ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪ ਜਾਂ ਸੀ. ਡੀ. ਦੀ ਕਾਪੀ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ

(iii) ਅੰਤਿਮ ਲੇਆਉਟ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ।

(iv) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ।

51. ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ., ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਿਕਾ V ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਸਬੰਧਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ 1 ਜਾਂ ਫਾਰਮ 1 ਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

52. ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਜਾਂ ਐੱਸਈਆਈਏਏ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐੱਫ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੈ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦੱਸਣਗੇ।

53. ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ EAC ਜਾਂ SEAC ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ EC ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ EAC ਜਾਂ SEAC ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਜਨਤਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੁਪਾਉਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਇੱਕ EC ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਦਮਾਂ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

54. 2006 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ: ਦੋਵਾਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਲਈ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਅੱਜ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਹ ਟਿਕਾਊ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ EC, 2006 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੇ ਗਏ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ.

55. ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ "ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੀਤੀ ਮਾਹਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤਜਰਬਾ ਹੈ"। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ VI ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵਿੱਚ 15 ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ 'ਮਾਹਰ' ਜਾਂ 'ਪੇਸ਼ੇਵਰ' ਹਨ। ਮਾਹਰਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਤਜਰਬਾ ਜਾਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਡਿਗਰੀ (ਪੀਐਚ. ਡੀ.) ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਹਿਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

56. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮ 1/ਫਾਰਮ 1ਏ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਈ. ਸੀ. ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

57. ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਸ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਏ.) ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਬੀ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤਿਕਾ VI ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (7) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਏ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਲਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੱਧੀ-ਸਲਾਨਾ ਪਾਲਣਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

58. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਈ. ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫਾਰਮ 1/ਫਾਰਮ 1 ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਡੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਆਪਕ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਮੰਗੀ ਗਈ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈਃ

(i) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ (ਟੌਪੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਆਦਿ);

(2) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਾਣੀ, ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਊਰਜਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰੋਤ ਜੋ ਗੈਰ-ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹਨ);

(3) ਉਹਨਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਭੰਡਾਰਨ, ਆਵਾਜਾਈ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਜੋਖਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(iv) ਨਿਰਮਾਣ, ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਦੌਰਾਨ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ।

(5) ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਜਾਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਉਪ-ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ;

(vi) ਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਵਾਈਬ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ;

(vii) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰਿਲੀਜ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੀਵਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਤਹ ਦੇ ਪਾਣੀ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ, ਤੱਟਵਰਤੀ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰ;

(viii) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਦੌਰਾਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਜੋਖਮ, ਬੀ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ix) ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈਃ

(A) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ;

(B) ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ; ਅਤੇ

(C) ਬਨਸਪਤੀ ਜਾਂ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖੇਤਰ।

59. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਈਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

(i) ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ., ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ 'ਤੇ ਹੈ ਟੀਓਆਰ ਦਾ ਈ ਅਧਾਰ, ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

(2) ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ "ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਟੀਓਆਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ" ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਈਏਸੀ ਜਾਂ ਈਏਸੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(iii) ਸ਼੍ਰੇਣੀ B2 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੋਪਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ SEAC ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ

(iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਜੀ' ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਜਾਂ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ 1 ਅਤੇ ਫਾਰਮ 1ਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(V) ਕੁੱਝ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੈਧਤਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਫਾਰਮ 1 ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

60. ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਬੀ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਆਪਕ ਟੀਓਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਧਿਐਨ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਈ. ਸੀ. ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈਃ

"ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਸਕੋਪਿੰਗ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੂਰਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ "।

C. 2 ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਲਈ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ

61. ਫਰਵਰੀ 2010 ਵਿੱਚ, ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੈਕਟਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਨੂਅਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ 1994 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਵਤਾਰ ਅਧੀਨ "ਸਮੁੱਚੀ ਈਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ" ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਈਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 39 ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਟਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਨੂਅਲ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਨਕੀਕਰਨ

ਲਿਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਏ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਗੇ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦਾ ਚੈਪਟਰ IV, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ' ਹੈ, ਇੱਕ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

" ਮਾਪ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਏਰੋਡਰੋਮ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪੁਆਇੰਟ (ਏ. ਆਰ. ਪੀ.) ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅੰਕੜੇ ਮੌਨਸੂਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਇਸ ਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 1000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਇਸ ਦੇ ਟੇਕ ਆਫ ਪੜ੍ਹਾਅ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, 2006 ਦੇ ਫਾਰਮ I ਦੇ ਕਾਲਮ 9 (III) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਾਣੀ, ਹਵਾ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

62. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅੰਕੜੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਢਲੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਡੀ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਉੱਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਈ. ਐੱਮ. ਪੀ. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈਃ (i) ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਾਤਾਵਰਣ; (ii) ਜਲ ਵਾਤਾਵਰਣ; (iii) ਹਵਾ ਵਾਤਾਵਰਣ; (iv) ਸ਼ੋਰ ਵਾਤਾਵਰਣ; (v) ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ; (iv) ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ (vii) ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ।

ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

" ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਢਲਾਣ, ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਢਲਾਣ ਅਤੇ ਉਚਾਈ, ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਜੋ ਮਿਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭੌਤਿਕਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਰੇਨੇਜ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਨ ਲੈਂਡ ਜੀ ਫਾਰਮ, ਭੂਮੀ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਦਾਈ, ਡਰੇਜਿੰਗ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ/ਖੇਤਰ ਦੇ ਡਰੇਨੇਜ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪਹਾੜੀ ਢਲਾਣਾਂ, ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਢਲਾਨ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਥਾਨਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ; ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਰੱਖ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਕ; ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਰਸਤੇ; ਜਲ ਸਰੋਤ; ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਸ਼ੈੱਡਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਡਰੇਨੇਜ ਪੈਟਰਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਏਆਰਪੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨ, ਬੁੱਚੜਖਾਨੇ ਸੀ ਘਰ ਅਤੇ ਉਡਾਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਬੋਰਡ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ; ਰਾਜ ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਵਿਭਾਗ, ਰਾਜ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਭੂ-ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ, ਡਰੇਨੇਜ, ਜੰਗਲਾਂ, ਸਤਹੀ ਯਾਤਰਾ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਕਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਕਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤੀ ਢਲਾਣਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ, ਜੋ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਤੂਫਾਨੀ ਪਾਣੀ ਈ ਛੱਡਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈਃ

" ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਰਸਾਇਣਕ ਐੱਫ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ। ਨਿਰਮਾਣ/ਸੰਚਾਲਨ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਹੇਠਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਰੇਜਡ ਲੁੱਟ ਤੋਂ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਜੀ ਦੇ ਤਲਛਟ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਆਂਢੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਵਹਾਅ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹਵਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਃ

" ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਇੰਜਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੇਲ ਅਧਾਰਤ ਬਾਲਣ ਦੇ ਬਲਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਨਿਕਾਸਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਕਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਬੀ ਤੋਂ 1,000 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਜਾਂ, ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਟੱਚਡਾਊਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਕਾਸ ਹਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਾਸ, ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

" ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ 45 ਦੇ ਆਕਸਾਈਡ, ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਕਾਰਬਨ 47, ਸਲਫਰ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ 48 ਅਤੇ ਕਣ ਪਦਾਰਥ (ਪੀ. ਐੱਮ. 10 ਅਤੇ ਪੀ. ਐੱਮ. 2.5) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

63. ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ. ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਈਕੋ-ਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਂ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

" ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੀਆਂ ਸੈਟਿੰਗਾਂ (ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਦੋਵੇਂ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਕੁੱਝ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤ ਸੰਭਾਲ ਮੁੱਲ ਲਈ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ

• ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਤੀਆਂ ਲਈ ਫੀਲਡ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਜਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

• ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅੰਡਰ-ਸਟੈਂਡ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹ

• ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਾਣੀ, ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ.

• ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਨਸਪਤੀ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ।

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਂ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ੂਲੋਜੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਵ੍ ਇੰਡੀਆ (ਜ਼ੈੱਡਐੱਸਆਈ), ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਵ੍ ਇੰਡੀਆ (ਬੀਐੱਸਆਈ), ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਵ੍ ਇੰਡੀਆ (ਡਬਲਿਊਆਈਆਈ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸਮੁੱਚੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗਲੀ ਬਨਸਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰੀ ਕੰਮ। ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਐਕਟ (1972) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ, ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ, ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਰੇ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ”

64. ਇਹ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡੀ ਜੰਗਲ

65. ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਹੈਃ

(i) ਫਾਰਮ 1, ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਂ ਪਛਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਈਟਮ 2 ਵਿੱਚ "ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ, ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ" ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਲ ਸਰੋਤ, ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰ, ਜੀਵ ਖੇਤਰ, ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਜੰਗਲ; ਅਤੇ

(ii) ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਦੀ ਸਾਰਣੀ 2.1 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੋਆ ਰਾਜ ਲਈ, ਸਾਰਣੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਲਈ, ਸਾਰਣੀ 2 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਖਵੇਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲ ਸਨ।

66. ਵਿਦਵਾਨ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਜੰਗਲ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

4 , ਇਸ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ।ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ. ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜੋ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ। ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ (ਸਾਰਣੀ 2 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਸਾਈਟ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੰਗਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ,

ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

67. ਅਸੀਂ ਫਾਰਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ, ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ, ਜੀਵ ਖੇਤਰਾਂ, ਪਹਾੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵਜੋਂ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਤੇ ਘੋਰ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟੀਓਆਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

68. ਜੋ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਸਕੋਪਿੰਗ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੂਰਵ ਈ. ਸੀ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਲਈ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ।

। 69. ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੁਲਾਸਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝੇ ਗਏ ਰਾਖਵੇਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, "ਜੰਗਲ" ਹਨ। "ਜੰਗਲ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਜੰਗਲ", ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੰਗਲ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1927 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਧਾਰ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ

ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੰਗਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਜੰਗਲ ਹਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ।

70. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 'ਜੰਗਲ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੋਡਵਰਮਨ (ਉੱਪਰ)। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

" 4. ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ, 1980 ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਸੰਤੁਲਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਈ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਜੰਗਲ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੰਗਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਖਵੇਂ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (i) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ 'ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ 'ਜੰਗਲ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਐੱਫ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

71. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਓਖਲਾ ਬਰਡ ਸੈਂਚੁਰੀ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ:

" "ਜੰਗਲ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ" ਨੂੰ ਖਣਨ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਲਈ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਕਟਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੰਗਲਾਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਰੱਖ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਓਖਲਾ ਬਰਡ ਸੈਂਚੁਰੀ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ "ਅਸੰਭਵ" ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਰੁੱਖ "ਦਸ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਵੱਖਰੀ ਸਥਿਤੀ. ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਬੀ "ਸ਼ਬਦ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

72. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, 'ਜੰਗਲ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

73. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ "। ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ"। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ। ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 2.3. 1 ਅਧਿਆਇ II ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੋਪਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਲਈ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ/ਈ ਭੂਮੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਸਾਰਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨਃ

Sr.No	ਵੇਰਵਾ	ਖੇਤਰ (Sq. M.)	ਖੇਤਰ (ਹਾ)
5	ਜੰਗਲ-ਰੁੱਖ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ	66341913.84	6634.19

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਇ IV ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 4.4, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਵਰਣਨ' ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

" ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਸਾਈਟ ਦਾ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸਾ ਰਾਖਵਾਂ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸਾ ਬੰਜਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਲਗ IX ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

74. ਇੱਕ "ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੰਘਣੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵਜੋਂ ਸੈੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰਾ 4.6 ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ, ਕਾਸ਼ਤ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਰੇਤ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਬਨਸਪਤੀ, ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਅਨੁਲਗ IX ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ/ਭੂਮੀ ਕਵਰ ਨਕਸ਼ੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਲਗ IX ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਹਵਾਈ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ. ਅਨੁਲਗ 11 ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਜਲ-ਭੂ-ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਨਕਸ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

75. ਹਾਲਾਂਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵੱਲੋਂ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਗਠਨ, ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਡੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਟੀਓਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਟੀਓਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਓਆਰ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਈਆਈਏ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਈਆਈਏ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਟੀਓਆਰ ਅਤੇ ਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਈਏਸੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਈਆਈਏ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਘਾਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

76. ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਜੰਗਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਟੀਓਆਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਫ ਸਕੋਪਿੰਗ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਟੀ. ਓ. ਆਰ.

ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਟੀ. ਓ. ਆਰ. ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਘਾਟ ਵਾਲਾ ਟੀਓਆਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

77. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਏ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਬੀ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਈਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਖਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਈਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਓ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਖੁਲਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜੂਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾਃ ਇੱਕ 'ਸਿਰ ਮੈਂ ਜਿੱਤਦਾ ਹਾਂ, ਪੂਛ ਤੁਸੀਂ ਹਾਰਦੇ ਹੋ' ਪਹੁੰਚ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ; ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ।

E. ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ (ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ)

78. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਧਾਰ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈਃ

" ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਐੱਫ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਵਿਗਿਆਨ) ਡਾ. ਕੇ. ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ (ਐੱਚਐੱਲਡਬਲਿਊਜੀ) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐੱਚਐੱਲਡਬਲਿਊਜੀ

ਨੇ 15 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2013. ਐੱਚਐੱਲਡਬਲਿਊਜੀ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ (ਈਐੱਸਏ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਜੈਵਿਕ ਅਮੀਰੀ, ਘੱਟ ਜੰਗਲ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਘਣਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਾਘ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਾਲੇ 37 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੁਦਰਤੀ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਨ ਉੱਤਰੀ ਗੋਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਰਨੇਮ ਜੀ ਤਾਲੁਕਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ ਨੂੰ ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਐੱਸ. ਏ. ਬਾਰੇ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਲਗ XVI ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੇਨੋਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ 3 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 56,825 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ESZ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੇ ਰਾਜਾਂ- ਗੁਜਰਾਤ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੋਆ, ਕਰਨਾਟਕ, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਐਚ. ਐਲ. ਡਬਲਯੂ. ਜੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀ 2013 ਅਤੇ 2016 ਦਰਮਿਆਨ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 10 ਮਾਰਚ 2014 ਅਤੇ 4 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 3 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦਾ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੌਟ ਸਪਾਟ ਵਜੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈਃ

" ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਭੂਮੀ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ ਗੋਦਾਵਰੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਕਾਵੇਰੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਪਤੀ ਨਦੀ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੰਨਿਆਕੁਮਾਰੀ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 1500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ 600 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਔਸਤ ਉਚਾਈ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਛੇ ਰਾਜਾਂ ਗੁਜਰਾਤ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੋਆ, ਕਰਨਾਟਕ, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਤਮਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੌਟਸਪੌਟ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ, ਸਥਾਨਕ ਮੱਛੀਆਂ, ਜਲ-ਪੰਛੀਆਂ, ਸੱਪਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਅਤੇ ਇਨਵਰਟੇਬਰੇਟਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੌਟਸਪੌਟ ਵੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਘਰੇਲੂ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਰਚ, ਇਲਾਇਚੀ, ਦਾਲਚੀਨੀ, ਅੰਬ ਅਤੇ ਕਟਹਲ

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਲੱਖਣ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਹਨ ਜੋ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਘਰ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਈਰਿਸਟਿਕਾ ਦਲਦਲ, ਫਲੈਟ-ਟਾਪ ਲੈਟਰੀਟਿਕ ਪਠਾਰ, ਸ਼ੋਲ ਅਤੇ ਵੈੱਟਲੈਂਡ ਅਤੇ ਨਦੀ ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਮੀਰ ਸਥਾਨਕ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੈਵਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪੰਘੂੜਾ ਹੈ।

79. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੇਨੋਏ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਤਾਲੁਕਾ ਦੇ 16 ਪਿੰਡਾਂ, ਜੋ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ 3 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਲਗ ਵਿੱਚ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਹਨਃ

ਰਾਜ	ਜ਼ਿਲਾ	ਤਾਲੁਕ	ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਟੰਬੋਲੀ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਕੁੰਭਵਦੇ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਦੇਗਾਵੇ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਪੜ੍ਹੇ ਮਾਜਗੋਂ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਰੋਨਾਪਲ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਪੜਵੇ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਦਾਂਦੇਲੀ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਮਦੁਰਾ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਡਿਗਣੇ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਅਰੋਸ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਗਲੇਲ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰ	ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ	ਕੋਂਦੁਰੇ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ	ਸਾਵੰਤਵਾੜ	ਸਤਰਦਾ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰ	ਸਾਵੰਤਵਾੜ	ਦੋਂਗਰਾਪਲ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਸਿੰਧੂਦੁਰ	ਸਾਵੰਤਵਾੜ	ਸਤੇਲੀ। ਤਰਫ਼ ਸੈਦਾਲ

" ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਤੰਬੋਲੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਕੁੰਭਵੜੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਦੇਗਵੇ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

ਤਾਲੁਕ

ਸੀ.

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਪਡਵੇ ਮਜਗਾਓਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਰੋਨਪਾਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਪਡਵੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਡੰਡੇਲੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਮਦੁਰਾ

ਡੀ.

ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਡਿੰਗਨੇ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਅਰੋਸ ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਗਾਲੇਲ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਕੋਂਡੂਰੇ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਸਤਾਰਦਾ

ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਡੋਂਗਰਪਾਲ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਈ.

ਸਿੰਧੂਦੁਰਗ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਸਤੇਲੀ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਟਾਰਫ

ਸੈਂਡਲ "

80. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਲਗ IX ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਈ ਪਿੰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਐੱਫ ਬਫਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਨੋਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇੱਕ ਡੂੰਘੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

81. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਨਾਡਕਰਨੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈਃ (i) ਨਾ ਤਾਂ ਮੋਪਾ ਪਠਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰਨੇਮ ਤਾਲੁਕਾ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; (ii) ਡਾ. ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. ਜੀ. ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ, 2006 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐੱਚ. [2019] 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਸੀ। ਇੱਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ; (iii) ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਵਰਜਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਏ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

82. 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਦੀ ਐਚ. ਐਲ. ਡਬਲਯੂ. ਜੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ, ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਰੇਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ 'ਲਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਉੱਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 20, 000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ।

83. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 13 ਨਵੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਈਏਸੀਐੱਸ/ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਜਾਂ ਐੱਸਈਏਸੀਐੱਸ/ਐੱਸਈਆਈਏਏ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾਃ

(ਏ) ਮਾਈਨਿੰਗ, ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਰੇਤ ਮਾਈਨਿੰਗ;

(ਬੀ) ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ;

(c) 20,000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰਃ

(ਡੀ) 50 ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ 1,50,000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਬਿਲਟ-ਅਪ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ; ਅਤੇ

(ਈ) 'ਲਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਉਦਯੋਗ।

84. ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਵਰਜਿਤ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ 2006 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ.

85. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਘਾਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਬਫਰ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਦੀ ਐਚ. ਐਲ. ਡਬਲਯੂ. ਜੀ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਕਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਕਲਾਸੀਕਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ: ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ।

86. ਇੱਕ ESZ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੇ ਆਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ. EIA ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਖੇਤਰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿੱਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਪਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਸਰੋਤ, ਜਲ-ਸਥਾਨ, ਕੰਸਟਲ ਜ਼ੋਨ, ਜੀਵ-ਮੰਡਲ, ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਜੰਗਲ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੱਸੇ ਜੈਵ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਜਾਂ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਈ.ਆਈ.ਏ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਘਾਟ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਲਈ, EIA ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ.

ਐੱਫ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟ

87. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਐੱਫ ਲਈ ਏ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਅਧਿਐਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਢਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੈਕੰਡਰੀ ਡਾਟਾ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਕਾਲਮ 9 (III) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਾਈਟ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2011 ਅਤੇ 2014 ਵਿੱਚ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਅੰਕੜਾ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਮੂਨੇ ਬਿੰਦੂ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈਃ

F. 1 ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ

88. ਸਸਪੈਂਡਡ ਬੀ ਪਾਰਟੀਕੁਲੇਟ ਮੈਟਰ, ਸਾਹ ਲੈਣ ਯੋਗ ਪਾਰਟੀਕੁਲੇਟ ਮੈਟਰ, ਐੱਸ. ਓ., ਐੱਨ. ਓ., ਸੀ. ਓ. ਅਤੇ ਐੱਚ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਨੇਚਾਦਵਿਨ, ਕਟਵਾਲ, ਮੋਪਾ ਪਿੰਡ, ਪਰਨੇਮ, ਨਾਗਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰਾਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪੱਤਰਾਦੇਵੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਏਆਰਪੀ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਸੀ ਰੇਡੀਅਲ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਗੇ। ਪੈਰਾ 4. 2 ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੋਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੀ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ।

F. 2 ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ

। 89. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 4.2 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ ਮੋਪਾ ਪਿੰਡ, ਪਰਨੇਮ, ਦਰਗਲ ਅਤੇ ਪੱਤਰਦੇਵੀ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੋਪਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚਪੋਰਾ ਨਦੀ, ਤਿਰਾਈਕੋਲ ਨਦੀ ਅਤੇ ਨਾਲਾ। ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੋਪਾ ਪਠਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੋਂ 155 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਫ ਪਠਾਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੈਟਰਾਈਟ ਪਠਾਰ ਪਾਣੀ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਚੈਨਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੋ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਮੈਪ ਜਾਂ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐੱਫ. 3 ਸ਼ੋਰ ਗੁਣਵੱਤਾ

90. ਸ਼ੋਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੋਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨੌਂ ਸਥਾਨ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ, ਇੱਕ (ਪੱਤਰਦੇਵੀ) ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਂਝੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਐੱਫ. 4 ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ

91. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਟ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਖੇਤਰ 50 ਹੈਕਟੇਅਰ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੇਨੋਏ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੱਭੇ ਗਏ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਸਿਰਫ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਃ ਘਰੇਲੂ ਕੁੱਤੇ, ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ, ਆਮ ਘਰੇਲੂ ਚੂਹਾ, ਚੂਹਾ ਅਤੇ ਨੇਵਲਾ, ਗਿੱਦੜ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਧਾਰੀਦਾਰ ਪਾਮ ਗਿਲਹਰੀ। ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

92. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ/ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

" ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਂ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਜ਼ੂਲੋਜੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਵ੍ ਇੰਡੀਆ (ਜ਼ੈੱਡਐੱਸਆਈ), ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਵ੍ ਇੰਡੀਆ (ਬੀਐੱਸਆਈ), ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਵ੍ ਇੰਡੀਆ (ਡਬਲਿਊਆਈਆਈ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਣ ਸਮੁੱਚੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗਲੀ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰੀ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ "।

93. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅੰਕੜੇ ਸਿਰਫ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇਣ ਲਈਃ

I. ਹੇਨਜ਼ ਲੈਨਰ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਅਲਵਾਰੇਸ ਦੁਆਰਾ ਗੋਆ ਦੇ ਪੰਛੀ
II. ਨਿਰਮਲ ਕੁਲਕਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੋਆ ਜੰਗਲ ਬੁੱਕ;
III. ਪਰਾਗ ਰਾਗਨੇਕਰ ਦੁਆਰਾ ਗੋਆ ਦੀਆਂ ਬਟਰਫਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਗਾਈਡ;
IV. ਗੋਆ, ਦੀਵ, ਦਮਨ, ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰਹਵੇਲੀ ਦੇ ਫਲੋਰਾ (ਭਾਗ 1) ਦੁਆਰਾ ਆਰ ਐਸ ਰਾਓ;
V. ਗੋਆ, ਦੀਵ, ਦਮਨ, ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰਹਵੇਲੀ ਦੇ ਫਲੋਰਾ (ਭਾਗ 2) ਦੁਆਰਾ ਆਰ ਐਸ ਰਾਓ;
VI. ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰੈੱਡ ਡੇਟਾ ਬੁੱਕ;
VII. ਗੋਆ ENVIS ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਧਿਐਨ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਸੀ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ।“

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਐਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

A. ਗਿਰੀਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ (ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨੀ) ਅਤੇ ਅਤੁਲ ਐੱਸ ਬੋਰਕਰ (ਆਈ. ਯੂ. ਸੀ. ਐੱਨ./ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਓਟਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੈਂਬਰ) ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਾਜ਼ਾਨ ਪਠਾਰ, ਮੋਪਾ, ਗੋਆ, ਭਾਰਤ ਵਿਖੇ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਰੁੱਪ) ਉਹ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੌਰ, ਚੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੈਂਗੋਲਿਨ; ਅਨੁਸੂਚੀ ॥ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗਿੱਦੜ, ਆਮ ਪਾਮ ਸਿਵੇਟ; ਅਨੁਸੂਚੀ ॥। ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਂਬਰ, ਜੰਗਲੀ ਸੂਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ।IV ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖਰਗੋਸ਼, ਭਾਰਤੀ ਸਾਹੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਵੰਤਵਾੜੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੋਡਾਮਾਰਕ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਲਾਂਘਾ।

B. ਅਤੁਲ ਬੋਰਕਰ (ਆਈ. ਯੂ. ਸੀ. ਐੱਨ./ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਓਟਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੈਂਬਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਪਾ, ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਓਟਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਦਿਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਪਠਾਰ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪਰਤਦਾਰ ਓਟਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1972 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ॥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

C . ਅਪਰਨਾ ਵਟਵੇ (ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਗਿਆਨੀ) ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਠਾਕੁਰ (ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਮੋਪਾ ਪਠਾਰ ਵਿਖੇ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਲੱਭੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੋਰ ਅਤੇ ਡਿਪਕੈਡੀ ਕੰਕਨੀਜ਼ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਘਾਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

94. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ। ਮੁੱਢਲਾ ਅਧਿਐਨ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰੋਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੂਲੋਜੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ਼ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ'

ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਬੀ 4.15 ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ 385 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ 86 ਕਿਸਮਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਫਾਰਮ 1 ਦਾ ਕਾਲਮ 9 (III) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਖੇਤਰਾਂ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈਃ

" ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਬਨਸਪਤੀ ਜਾਂ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਜਨਨ, ਚਾਰਾ ਲਗਾਉਣ, ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣ, ਆਰਾਮ ਕਰਨ, ਸਰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਪਰਵਾਸ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1. ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਰਮ 1 ਦੇ ਕਾਲਮ 9 (III) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹਵਾਈ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਏਵੀ-ਜੀਵ ਅਧਿਐਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰੇ ਜਾਂ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਉੱਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐੱਫ. 5 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ

95. ਪੈਰਾ 2. 5 ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪੈਰਾ 2. 5 ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈਃ ਐ

"ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਹਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝਾੜੀਆਂ। ਸਾਈਟ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧਿਆਇ ।। ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪੈਰਾ 2.3 ਵਿੱਚ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1 ਕਿ "ਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ"। ਗੋਆ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ

ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 54, 676 ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਏ. ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਰਲੇ ਰੁੱਖ ਸਨ, ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ 2,133 ਏਕੜ ਹੈ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਏਕੜ (160 ਵਰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਰੁੱਖ) ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 25 ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਟਰ). ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ, ਗੋਆ ਨੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ (i) ਸਾਰੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ; (ii) ਮੌਜੂਦਾ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (iii) ਉਪ ਵਣਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰੁੱਖ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (iv) ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੇ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਸ ਗੁਣਾ ਲਾਉਣਾ।

96. 6 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਉਪ ਵਣਪਾਲ ਨੇ 21,703 ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਗੋਆ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਪ੍ਰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟ੍ਰੀਜ਼ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਡੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 51 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪ ਵਣਪਾਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਈ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 54,676 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਃ ਮਿਤੀਆਂਃ (i) 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 1,422 ਰੁੱਖ; (ii) 24 ਜੁਲਾਈ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 18,408 ਰੁੱਖ ਅਤੇ (iii) ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 33,298 ਰੁੱਖ। ਅਕਤੂਬਰ 2018. ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ 18 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸੀ। ਮੁੱਖ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 'ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ' ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

ਈ. ਜੈਵਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ

1. ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਉਪਲਬਧ ਢੁਕਵੇਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

2. ਲੰਬੀਆਂ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਕਾਰ.

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ 'ਡਿਪਕੈਡੀ ਕੰਕਨੈਂਸ' ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਜਤਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲਾ ਪੌਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਸਰਵੇਖਣ, ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰੀ ਕੇਂਦਰ, ਪੁਣੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਡਿਪਕੈਡੀ ਕੰਕਨੈਂਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ" ਹੈ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ, ਗੋਆ ਰਾਜ ਅਤੇ ਬੋਟੈਨੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 'ਦੀਪਕਾਡੀ ਕੰਕਨੈਂਸ' ਲਈ ਯੋਜਨਾ/ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕੰਜ਼ਰਵੈਂਸੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।

97. ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਗੰਭੀਰ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੁੱਝ ਰੁੱਖ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਝਾੜੀਆਂ ਹਨ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਈ. ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੂਗਲ ਨਕਸ਼ਾ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ।। ਦੇ ਚਿੱਤਰ 2.3 ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ 54,676 ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਘੋੜ੍ਹਸਵਾਰ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਤੱਥ ਲੱਭਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਐੱਫ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ। ਗੋਆ ਰਾਜ 2,133 ਏਕੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 54,676 ਦਰੱਖਤ, ਔਸਤਨ 25 ਦਰੱਖਤ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ੍ਹ ਜਾਂ 160 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਉੱਤੇ

ਝਾਤ ਪਾਏਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਗਣਿਤਿਕ ਔਸਤ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਜੀ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੁੱਖ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਐਚ [2019] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਸਥਿਤੀਇੱਕ ਰੁੱਖ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਰੁੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

98. ਗੋਆ ਦੇ ਰਾਜ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 54,676 ਟੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ (i) 59 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 32,193 ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ 30 ਤੋਂ 50 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ; (ii) 36 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 19,903 ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ 50 ਤੋਂ 100 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) 'ਸਿਰਫ 2,580 ਰੁੱਖਾਂ' ਦਾ ਘੇਰਾ 100 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਗੋਆ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1984 ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। " ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜੇ) ਵਿੱਚ "ਟਰੀ":

" ਐੱਸ. 2 (ਜੇ)-"ਰੁੱਖ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਲੱਕੜੀ ਵਾਲਾ ਪੌਦਾ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਤਣੇ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਣੇ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਵਿਆਸ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਦਸ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਰੀਅਲ ਪਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਰੁੱਖ' ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰ, ਬਿੰਦੂ ਸਧਾਰਨ ਹੈਃ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 54,676 ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਲਈ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ' ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

99. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ਼ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਰੁੱਖ ਲਈ ਦਸ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਨਸਪਤੀ ਕਵਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜੀਵਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪੌਦੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਬਚਣਾ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਤੋਂ ਲੁਕਾਉਣਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਮੀ ਸੀ।

ਜੀ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ

100. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਬੀ 2006 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਦੋ ਸੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੰਤਰਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚਰਿੱਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮੰਗਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਹਵਾ ਡੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਜੋ ਉਹ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਗਾੜ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

101. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹਨ, ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ। ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ।

102. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

(1) "ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ" ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ;

(ii) "ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ" ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ "ਵਾਜਬ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ" ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ;

(iii) ਐੱਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ;

(4) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖਰੜਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣਾ। ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ;

(v) ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼;

I (vi) ਡਰਾਫਟ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਅਤੇ ਈ. ਐੱਮ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨਾ;

(vii) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਪਸ਼ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰਸਮੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

103. ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਜਨਤਕ ਐੱਫ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਅਤੇ ਈ. ਐੱਮ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਡਰਾਫਟ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ 2006 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। ਇੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਃ (i) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; (ii) ਜਦੋਂ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

104. ਇਹ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ 1 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਮੋਪਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਗਭਗ 70 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1,586 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। 1,150 ਨੁਮਾਇੰਦਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ

(i) ਮੋਪਾ ਪਠਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਟਰ ਸ਼ੈੱਡ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਝਰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ;

(iii) ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬੰਜਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੌਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(4) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਚਪੋਰਾ ਨਦੀ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(v) ਮੋਪਾ ਪਠਾਰ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੀਚਾਰਜ ਲਈ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਧੀ ਹੈ;

(vi) ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ;

(vii) ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ EIA ਰਿਪੋਰਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ;

(viii) ਸਥਾਨਕ ਬੂਟੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ

(ix) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(x) ਡੋਡਾਮੁਰਗ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਰੱਖ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 'ਰੋਗਾਣੂ-ਮੁਕਤ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(xi) ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

(xii) ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮੇਤ ਬਰਜ਼ਾਨ ਜੋ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇਗਾ;

(xiii) ਢਲਾਣਾਂ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਕਾਜੂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਜੂ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(xiv) ਜੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

105. ਇਹ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 26 ਜੂਨ 2015 ਨੂੰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ 149ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ:

" x. ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ 01.02.2015 ਉੱਤੇ ਸਿਮੇਚੇਨ ਅਡਵੇਨ, ਮੋਪਾ, ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਮਰਥਕ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗੇ ਗਏ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇੱਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੇਨੈਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 68 ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾਵਾਂ.

106. ਉਤਕਰਸ਼ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 52 ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ:

" ਇਹ ਉਹ ਸਰੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹਕ ਮਨ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 14 ਸਤੰਬਰ 2006 ਦੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਨਮਰਜ਼ੀ.

" 107. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ

ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੌਕੇ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ। ਮੀਟਿੰਗ ਏ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ।

ਐੱਚ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ

108. EAC ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 2006 ਦੁਆਰਾ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਸੂਚਨਾ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ EAC ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ EIA ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਸਮੇਤ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ EC ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ। EAC ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਹੈ "ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ" ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, EAC ਨੂੰ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ" ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ: (i) ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ; ਜਾਂ (ii) ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ EAC "ਕਾਰਨਾਂ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

109. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ 26 ਜੂਨ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 149ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਛੇ ਪਹਿਲੂਃ

ਈ "ਆਈ. ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਸਮੇਤ ਡਰੇਨੇਜ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਲੇਆਉਟ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰਇੰਪੋਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਟੌਪੋਗ੍ਰਾਫੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰਇੰਪੋਜ਼ਡ ਨਕਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ;

2. 10 ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ;

III. ਮੌਜੂਦਾ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਐੱਫ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਿੰਦੂਆਂ' ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

IV. ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਵਾਜਾਈ ਸੰਚਾਰ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

V. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਬੀ. ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਅ; ਅਤੇ

I 6. ਐੱਲ. ਈ. ਡੀ., ਸਟਾਰ ਰੇਟਿਡ ਏ. ਸੀ. ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਊਰ੍ਜਾ ਸੰਭਾਲ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਐਨਰਜੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

110. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ "ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ" ਪੇਸ਼ ਕਰਨ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 152ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ 'ਐੱਨ. ਜੀ. ਓ.' ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

- " ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੀਪੀ ਦੁਆਰਾ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾ. ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸਿਤ ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਟੇਰੀ।
- ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਖਾ ਜਲ ਭੰਡਾਰਨ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੀਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਜੀ ਓ. ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

• ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੈਵਿਕ ਅੰਕੜੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ, 2014 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ, 2015 ਦੌਰਾਨ ਸਥਿਤ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲੈਬਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਸ਼ੋਰ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਿੱਟੀ, ਸਮਾਜਿਕ-ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪੈਰਾ 3.1. 2 ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਮਿੰਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

" ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਮੰਤਰਾਲਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਟੀਓਆਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3000 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹੈ।

ਪੀ. ਪੀ. ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਐੱਨ. ਜੀ. ਓ. ਦੇ ਖੰਡਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਬੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਃ -

• ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਮੋਪਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸੜਕ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ/ਗੋਆ ਐੱਨਐੱਚ 17 ਦੇ ਜੰਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਇੰਟਰਚੇਂਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਲੋਵਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

- ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਐੱਨਐੱਚਏਆਈ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਈਆਰਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

- ਰਨਵੇਅ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਟੋਪੋ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਨਵੇਅ ਦਾ ਅੰਤ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਰੇਨੇਜ ਖੇਤਰ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਹੈ ਰਨਵੇਅ ਨੂੰ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਟੈਕਸੀ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਰਨ ਵੇਅ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਝਰਨੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

111. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿਫਾਰਸ਼. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਹਵਾਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ

(1) ਮਾਮਲੇ ਦੇ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ";

(ii) ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ।

(iv) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(v) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਖੰਡਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈਃ (

(i) ਈ. ਏ. ਸੀ. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਰਥਕ. ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 8 (ii) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ

ਕਰੇਗਾ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ; ਅਤੇ

(2) ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਤਹਿਤ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕੜ੍ਹੀ ਹਨ। ਉਹ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

112. ਕੇਸ "ਇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ। ਕੀ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਹੈ? ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਸ਼ੁੱਧ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। EAC ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ “ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ “. ਹਰੇਕ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਨੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਹੈ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਢੁਕਵੇਂ ਐੱਫ ਹਾਲਾਤਾਂ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਵੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ) ਗਲਤ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ.

113. 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈਃ

(vi) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੁਕਾਉਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡੇਟਾ ਜੋ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਕੋਪਿੰਗ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ' ਏ 'ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੁਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਸਕੋਪਿੰਗ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਏ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਨ ਪੈਰਾ 3.1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 2 , ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।.

114. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਾਹਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਕੜੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

115. ਸ੍ਰੀ ਏ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇਸ ਦੀ 149ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀ 151ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ 152 ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਆਪਣੀ 149ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੇ ਮੁੱਦਿਆਂ' ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਜੀ. ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 152ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਨ। ਇੱਕ 152ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੇਨਬੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ "ਬਿੰਦੂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ" ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਗਲਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇੱਕ ਈਸੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੋ।

116. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਪੁਟ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 15 ਈਐੱਸਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਈਏਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਈਏਸੀ ਡੀ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਸ. Cਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਈ. ਸੀ. ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦਾ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਃ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ

117 .....ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੂੰ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 16 (ਐਚ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

(h) ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2010 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਯੋਗ, ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 (1986 ਦਾ 29);

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

118. ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬੀ ਹੈ ਜੋ 21 ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 27. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਹਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਧਾਰ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਲ-ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜੇ, ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ, ਟੌਪੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਬਨਸਪਤੀ, ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਡੀ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ, ਲਾਗਤ ਲਾਭ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਾਗਤ ਲਾਭ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਫਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੁਨਰਵਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੈਕੰਡਰੀ ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ, ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਐੱਫ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

119. ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਦੋਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਇੰਟਰਫੇਸ। ਮਾਹਰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਃ

" (2) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਹਿਰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ,

(a) ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ (ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ) ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਜਾਂ ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਤਜਰਬਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ਼) ਇੱਕ ਨਾਮਵਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ; ਜਾਂ

(ਅ) ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਮਵਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸੰਸਥਾ "।

ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

120. ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲੰਘਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇਵ ਈ ਮੋਨ ਰੀਜਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 54 ਵਿੱਚ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਵਾਂਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 780 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ:

“ ..... ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਕੋਪਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸਾਈਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਜੀ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੱਥ ਸਮੱਗਰੀ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਲਾਅ' ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਉਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਕੋਲ 'ਏ' ਕੋਲ 'ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ' ਤੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ 'ਅਤੇ' ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰੋ '।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀਰੰਗਨਾਥਨ ਕੇਪੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 55 ਵਿੱਚ, ਕੇਜੀਐੱਸ ਅਰਨਮੁਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਟਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੈਕਟਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

182. ..... ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ, ਸਕੋਪਿੰਗ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨਾ ਸਿਰਫ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, 2006 ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਸਰੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੁੱਦੇ. ..... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਈ. ਈ. ਏ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, 2006 ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼।

187 ..... ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਰਨਮੁਲਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਦੁਆਰਾ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਐੱਫ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

121. ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

122. ਵਿਦਵਾਨ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਲਾਫਾਰ੍ਜ ਉਮੀਅਮ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ("ਲਾਫਾਰ੍ਜ") ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੂਰਬੀ ਖਾਸੀ ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੋਂਗਤਰਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਚੂਨੇ ਦੇ ਖਣਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਈਸੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ 1994 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਘਾਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਈ. ਸੀ. ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ਼ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਵੱਲੋਂ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇ ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ 1980 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 2010 ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟ ਈਸੀ ਨੂੰ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ।

123. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ, ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨਃ (i) ਖਾਸੀ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੂਨੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ 1763 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਂਗਤਰਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ; (ii) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ; (iii) ਨੋਂਗਤਰਈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਈ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ; (iv) ਸਾਈਟ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ, ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਖਾਸੀ ਪਹਾੜੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਐੱਸ ਜੀ. ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

" 120 ..... "ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀ ਜੰਗਲ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਚੂਨੇ ਦਾ ਪੱਥਰਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇਂਗਤਰਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਜੰਗਲਾਤ ਮੋੜ੍ਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਹੁਕਮ ਇੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ "। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

। 124. ਲਾਫਾਰ੍ਜ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਉੱਪਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮਿਆਰ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਫਾਰ੍ਜ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸੀ. ਐੱਚ. ਕਪਾਡੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਡੀ' ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਕ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਹੈ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ? ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਈ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੈ – ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐੱਮਓਈਐੱਫ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚਿਤ ਹੈ, ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਸੰਜਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ।

125. ਮੰਤਰੀ ਟੈਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ। ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ 57, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ। ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ,

ਜਸਟਿਸ ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਸਟ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ (ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਸਰ ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮਹਿਤਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ 58 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

" ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ' ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੀ ਮੰਗ। ਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੱਲ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

'ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ' ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਅਧਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕਮੀਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 16 (ਐੱਚ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਪਦੰਡ ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ

126. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਇੱਕ ਖੋਜ ਹੈਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਰੱਥ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

127. ਸਟਾਕਹੋਮ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਟਕੀ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸਮਝ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਐਚ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ- ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ 999 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ। 59 ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨਿਯਮ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

128. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਰ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 60 ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ। 61 ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲਾਭ ਵਾਤਾਵਰਣ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ‘ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

129. ਅਮਰਤਿਆ ਸੇਨ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਾਹਿਤ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਧਾਰਤ ਸਟੈਂਡਰਡ 65 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਟੈਂਡਰਡ ਤੱਕ। 66 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਨਰਕ੍ਰਿਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਈ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਨ-ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ-ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਠੋਸ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

130. ਫੈਸਲਾ 27/9 ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ 67 ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 'ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਨਿਆਂ, ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ' 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਸ਼ਾਸਨ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਟੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਸ਼ਾਸਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਠਨ ਇਸ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ "ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ, ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਸਮੇਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੰਤਰ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਵਾਦ ਹੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਲਾਗੂਕਰਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2014 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਭਾ ਨੇ ਮਤਾ 1/13 ਅਪਣਾਇਆ, ਜੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ "ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ" ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

131. 2016 ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਂਗਰਸ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਯੋਗੀ, ਨੇ ਆਈ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਨ. ਵਿਸ਼ਵ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਯਮ 68 ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੱਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 13 ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈਃ

(i) ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

(2) ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

(3) ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

(iv) ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾਪਣ

(v) ਡੂਬੀਓ ਪ੍ਰੋ ਨੈਚੁਰਾ ਵਿੱਚ

(6) ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਜ

(vii) ਇੰਟਰਜੈਨਰੇਸ਼ਨਲ ਇਕੁਇਟੀ

(ix) ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ

(x) ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ

(xi) ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਲੋਕ (xii) ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਤੀਗਾਮੀ

(xiii) ਪ੍ਰਗਤੀ

132. ਧਵਾਨੀ ਮਹਿਤਾ ਦਾ ਡਾਕਟੋਰਲ ਥੀਸਿਸ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਮਿਆਰ।

133. ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 2030 ਏਜੰਡਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ 17 ਐੱਸਡੀਜੀ 70 ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਹ 17 ਟੀਚੇ ਹਨਃ

(i) ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ;

(2) ਭੁੱਖ ਦਾ ਖਾਤਮਾ

(3) ਅੱਛੀ ਸਿਹਤ

(4) ਜੈਂਡਰ ਇਕਵਾਲਟੀ

(v) ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ; ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ;

(vii) ਕਿਫਾਇਤੀ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਊਰਜਾ;

(viii) ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ;

(x) ਉਦਯੋਗ, ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ; ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ;

(xi) ਟਿਕਾਊ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ;

(xii) ਟਿਕਾਊ ਖਪਤ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ; (xiii) ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਰਵਾਈ;

(xiv) ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ;

(xv) ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ;

(xvi) ਸ਼ਾਂਤੀ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ; ਅਤੇ

(xvii) ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈਵਾਲੀ।

134. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਟੀਚੇ ਦਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਮਿਲ ਕੇ, ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਏਜੰਡਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨਃ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂ. ਐੱਨ. ਈ. ਪੀ. ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ-ਜੰਗਲ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡਾਂ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਆਫ਼ਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ।

135. ਐੱਸਡੀਜੀ 13 ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਮਾਨਤਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ, ਸੋਕੇ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੰਡੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਵਰਗੀਆਂ ਅਤਿ ਮੌਸਮੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ।

136. ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਃ

(i) 1880 ਅਤੇ 2012 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਔਸਤ ਆਲਮੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ 0.8 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(2) 1901 ਅਤੇ 2010 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ, ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਔਸਤ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੱਧਰ 19 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਧਿਆ ਹੈ।

(iii) 1990 ਤੋਂ, ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਅਤੇ

। (iv) 2000 ਅਤੇ 2010 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਨਿਕਾਸ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਿਆ।

137. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਐੱਸਡੀਜੀ 16 ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਟਿਕਾਊ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਨਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹਨਾ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਲਈ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੀ ਕੱਟਣ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਸਮੇਤ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐੱਸਡੀਜੀ 16 ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਡੀ ਵਜੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਟੀਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵਧਣਾ।

138. 2 ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਪੈਰਿਸ ਸਮਝੌਤੇ 71 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ' ਦੇ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਈ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਉਦਯੋਗਿਕ ਪੱਧਰਾਂ ਤੋਂ 1.5 ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਗ੍ਰੀਨਹਾਉਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਓ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੈਰਿਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ:

(i) ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸ ਨਿਕਾਸ ਤੀਬਰਤਾ 2030 ਤੱਕ 2005 ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ;

(ii) ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੈਰ-ਜੈਵਿਕ ਬਾਲਣ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(3) ਸਾਲ 2030 ਤੱਕ ਵਾਧੂ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਰਾਹੀਂ ਢਾਈ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਅਰਬ ਟਨ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਧੂ 'ਕਾਰਬਨ ਸਿੰਕ' ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

139. ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ, ਯੂ. ਐੱਨ. ਈ. ਪੀ. ਨੇ ਆਲਮੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 'ਸਿਹਤਮੰਦ ਗ੍ਰਹਿ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕ' ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। 73 ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ 2030 ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਅਤੇ ਐੱਸਡੀਜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, 'ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ' ਪਰਿਵਰਤਨ' ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਰਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਗਤ ਢਾਂਚੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਭਿਆਸਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨੀਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ 74 ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ "ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਹੈ"

140. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ। ਜਵਾਬਦੇਹ, ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ, ਸਹਿਭਾਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਈ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਢਾਂਚੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

141. ਇਸ ਲਈ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐੱਸਡੀਜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੀਚੇ, ਐੱਫ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਜੋ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਣਾਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸੰਪਰਕ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਓਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਜੀ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨ ਓਨੇ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਉਦੇਸ਼।

। 142. ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਗੋਆ ਰਾਜ, ਬੀ. ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਵਾਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੀਤੀਗਤ ਹੈ। ਈ. ਆਈ. ਏ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

143. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਆਈ ਹੈ। ਫਾਰਮ 1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਟੀਓਆਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਅਧਾਰ ਹਨ। ਅਧੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਗਾਈਡੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਈ. ਐੱਸ. ਜ਼ੈੱਡ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ।

144. ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ। 2006 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਈਏਸੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਇਹ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (ਐੱਚ.) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ, ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

145. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਜਿੰਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਾਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸੰਤੁਲਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਂਬੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

146. ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਡੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਹਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਈ. ਏ. ਸੀ. ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਧ ਕਰੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ

ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਈ. ਸੀ. ਮੁਅੱਤਲ ਰਹੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਐੱਮਓਈਐੱਫਸੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

147. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

(i)। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਈ. ਸੀ. ਦੀ ਏ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ;

(ii) Seਈ. ਏ. ਸੀ. ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ (i) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਤਹਿਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।

(iii)। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਜ਼ਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ 28 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਈ. ਸੀ. ਮੁਅੱਤਲ ਰਹੋ;

(iv)। ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ' ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਈ. ਏ. ਸੀ., ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਈ. ਏ. ਸੀ. ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਸ਼ੋਰ, ਜ਼ਮੀਨ, ਜੈਵਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗੀ;

(v) ਈ. ਏ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਬੋਤਮ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

(vi)। ਅਸੀਂ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਈ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ; ਅਤੇ

(vii)। ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

148. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਏਜੰਡੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਨੋਏ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਈ. ਏ. ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਟੀ. ਐਕਟ 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ। ਜਨਤਕ-ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ, ਅੱਜ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਲਈ ਸਥਿਰ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

149. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ੇਨੋਏ, ਐੱਮ. ਓ. ਈ. ਐੱਫ. ਲਈ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਾਗ ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਲਈ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਡੀ.

ਮਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

150. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1053,

151. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵੀ ਉਸੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12251/2018 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate